

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 4

2009-10-05

Lietuvių kalbos institute skaitė paskaitą svečias iš Brno Masaryko universiteto

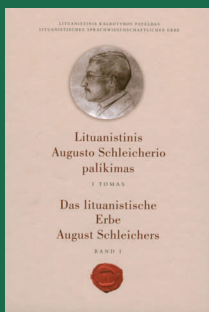
Lietuvių kalbos institute skaitė paskaitą svečias iš Brno Masaryko universiteto

Rugsėjo 24 d. Lietuvių kalbos institute paskaitą FUNKCINIS STRUKTŪRINIS LIETUVIŲ KALBOS APRAŠAS skaitė Brno Masaryko universiteto doc. habil. dr. Tomašas Hoskovecas.

Svečias pristatė rengiamą trijų dalių monografiją „Funkcinis struktūrinis lietuvių kalbos aprašas“ čekų kalba, supažindino su darbo metodika, terminologija. Po paskaitos vyko diskusija. Lietuvių kalbai svarbią monografiją planuojama išleisti lietuvių kalba.

LKI ne pirmus metus bendradarbiauja su Brno Masaryko universitetu. Mūsų ir čekų mokslininkai nuolat keičiasi idėjomis, susitinka mokslinėse konferencijose Lietuvoje ir Čekijoje.

Habil. dr. T. Hoskovecas dalyvauja projekte „Lituanistinis Augusto Šleicherio palikimas“ (vadovai – doc. dr. Jolanta Zabarskaitė (Lietuvių kalbos institutas) ir habil. dr. Ilja Lemeškinas (Prahos Karolio universitetas). Habil. dr. T. Hoskovecas rengia gramatikos „Litauische grammatik“ vertimą į lietuvių kalbą, mokslinius komentarus bei straipsnį apie šios gramatikos vietą ir reikšmę kalbotyros raidai. Darbai bus išspausdinti šiuo metu rengiamame antrajame knygos „Lituanistinis Augusto Šleicherio palikimas“ tome.

PASKAITOS SOCIALINIŲ IR HUMANITARINIŲ MOKSLŲ TYRĖJAMS

Lietuvių kalbos instituto direktorė doc. dr. Jolanta Zabarskaitė ir Terminologijos centro vadovė dr. Albina Aukšoriūtė dalyvavo Lietuvos mokslo tarybos projekto „Lituanistika“ rengtuose mokymuose socialinių ir humanitarinių mokslų tyrėjams „Mokslo darbų kokybė“.

Mokymuose aktyviai dalyvavo Vilniaus aukštųjų mokyklų ir mokslo institucijų dėstytojai, tyrėjai, studentai.

Dr. A. Aukšoriūtė skaitė pranešimą „Lietuvių terminijos ištekliai: terminų bankai ir terminų žodynai“, dr. J. Zabarskaitės paskaitos tema buvo „Mokslo šaltinių samprata, pobūdis, kalbos mokslo šaltiniai ir ištekliai bei jų publikacijos“.

Doc. dr. J. Zabarskaitė yra viena iš tarptautinės mokslinės duomenų bazės „Lituanistika“ galimybių studija“ autorių.

Adomėnas Mantas, Chmieliauskas Alfredas, Čepas Algimantas, Zabarskaitė Jolanta ir kt. *Tarptautinė mokslinė duomenų bazė Lituanistika. Galimybių studija*. Technologija, Kaunas, 2007

Kalbos kultūros skyriaus darbuotojų mokslinis vizitas į Rygą

Rugsėjo 18-19 dienomis Kalbos kultūros skyriaus darbuotojai vyko į Rygą. Mokslinio vizito tikslas buvo drauge su latvių kalbininkais aptarti projekto „Baltų sociolingvistika (Baltsoc): kalbinė visuomenės savimonė Lietuvoje ir Latvijoje“ darbus.

Dr. Loreta Vaicekauskienė, dr. Rasuolė Vladarskienė, dr. Jurgita Girčienė, dr. Laima Nevinskaitė ir Giedrius Tamaševičius susitiko su Latvių kalbos instituto Sociolingvistikos skyriaus tyrėjais. Buvo perskaityti šeši pranešimai apie pirminius apklausų Lietuvoje ir Latvijoje rezultatus, apsitarta dėl praktinio tolimųjų darbų organizavimo (projektas yra vykdomas pagal Mokslo fondo veiklos kryptį „Mokslininkų grupių projektai“). Kolegos iš Latvijos atvyks į Vilnių spalio 9 d. ir dalyvaus skyriaus rengiamoje Jono Jablonskio konferencijoje.

Tyrimai Sofijos rankraščių archyvuose

Rugsėjo pabaigoje LKI Vardyno skyriaus Lituanikos grupės darbuotojas prof. habil. dr. Sergejus Temčinas vyko komandiruočių į Sofiją pagal Lietuvos ir Bulgarijos Mokslų akademijų tarptautinių mainų programą.

Vizito metu buvo atliktas tyrimas pagrindiniuose Sofijos rankraščių archyvuose. Tyrimo tikslas – identifikuoti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos Karalystės kirilinėje rankraščių tradicijoje funkcionavusius bažnytinis slavų pamokslus su XIV–XVII amžiaus bulgariškais rankraštiniais šaltiniais. Šie pamokslai – tai Bulgarijoje sukurti (daugiausia verstiniai) homiletiniai tekstai, kai kurie jų buvo sudarę garsų „Studiono homilijų rinkinį“, išlikusių keliuose nuorašuose. Lietuvoje, Lenkijoje ir Bulgarijoje saugomų nepublikuotų pirminių šaltinių gretinimas leidžia atskleisti viduramžių Bulgarijos poveikį LDK stačiatikių (o vėliau ir unitų) rankraštinėi tradicijai.

Tyrimas vykdomas pagal dvišalio tyrimų projekto „Viduramžių bulgarų *Studiono homilijų rinkinio* recepcija Lietuvos ir Lenkijos kirilinėje rankraščių tradicijoje (XVI–XVII a.)“ sutartį, pasirašytą Lietuvių kalbos instituto ir Bulgarijos Mokslų akademijos Kirilo ir Metodijaus tyrimų centro. Šio vizito metu surinkta medžiaga leidžia sėkmingai užbaigti šį trejiems (2007–2009) metams numatytą tyrimų projektą ir skelbti jo rezultatus mokslinėje spaudoje.

Šv. JERONIMO PREMIJA

MARKUI RODUNERIUI

Gramatikos skyriaus darbuotojui Markui Rodunerui už profesionaliai ir meniškai išverstus lietuvių literatūros kūrinius, už lietuvių literatūros populiarinimą užsienyje ir tarptautinių literatūrinių ryšių plėtojimą skirta [Šv. Jeronimo premija](#).

Plačiau žr.

<http://www.bernardinai.lt/index.php?url=articles%2F100421>

Jono Jablonskio konferencija

Nuo 1993 metų – kasmet

- 1993 Linksnio kategorija ir linksnių vartojimas
- 1994 Kalbos normos ir vartoseną
- 1995 Kalbos kultūros diegimo praktika ir metodika
- 1996 Ties kalbos kultūros ir stilistikos riba
- 1997 Kalbos kultūra: tradicija ir dabartis
- 1998 Nauji kalbos reiškiniai ir jų vertinimas
- 1999 Normų kaita ir vartoseną
- 2000 Kalbos normų ir vartosenos lygmenys
- 2001 Kalbos vartoseną ir tvarkybą
- 2002 Bendrinė kalbos ribos
- 2003 Bendrinė lietuvių kalba ir skoliniai žodžiai
- 2004 Lietuvių kalbos naujadara
- 2005 Bendrinė kalba ir visuomenė
- 2006 Bendrinė kalba ir kitos kalbos atmainos
- 2007 Naujieji skoliniai ir jų norminimas
- 2008 Sociolingvistiniai lietuvių kalbos tyrimai

2009 Kalbos variantiškumas ir kalbinės nuostatos
Konferencija vyks spalio 9 d.
Lietuvių kalbos institute, pradžia – 10 val.

KONFERENCIJA RENGIA VALSTYBINIS MOKSLŲ IR TYRIMŲ FONDAS

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTO KALBOS KULTŪROS SKYRIUS

VILNIAUS UNIVERSITETO LIETUVIŲ KALBOS KATEDRA

Ivyko pirmasis rudens seminaras redaktoriams

Praėjusią savaitę vykęs pirmasis rudens seminaras redaktoriams ir kalbos tvarkytojams sulaukė didelio susidomėjimo. Į renginį Lietuvių kalbos institute susirinko daugiau nei penkiasdešimt klausytojų iš visos Lietuvos.

Kalbos praktikos klausimams skirtame seminare IŠ KALBOS VARTOJIMO PRAKTIKOS paskaitas skaitė doc. dr. Regina Rinkauskienė (*Vilniaus pedagoginis universitetas*), doc. dr. Laimutė Bučienė (*Vilniaus pedagoginis universitetas*), dr. Violeta Meiliūnaitė (*Lietuvių kalbos institutas*).

Seminarų ciklas yra tęsiamas. Kas mėnesį rengiamus seminarus ves ne tik Lietuvių kalbos instituto mokslininkai, bet ir Vilniaus pedagoginio universiteto lektoriai, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos darbuotojai.